

PLA D'ACCIÓ

2024

FONS MALLORQUÍ DE COOPERACIÓ

TOCA FONS!

Introducció

El Fons Mallorquí presenta en aquest document les línies de treball per l'any 2024, fetes a partir d'una reflexió interna al voltant de les prioritats, estratègies i temàtiques dels projectes implementats. En aquest context, s'ha decidit treballar al voltant de quatre eixos temàtics, que es duran a terme amb les eines de feina del Fons, que es presenten en el punt B d'aquest document.

El Fons Mallorquí desenvoluparà plans d'actuació a mitjà termini per cada eix d'actuació, identificant objectius específics, resultats esperats i indicadors alineats amb el pla estratègic de l'entitat.

La governança, entesa com un conjunt de processos polítics i institucionals a través dels quals es prenen i implementen decisions, serà transversal als eixos explicats a continuació. Per aquest objectiu, s'ha identificat com a prioritària la fita 16.7: "Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells".

A continuació, detallam els eixos principals eixos de treball i els instruments que farem servir per a la consecució dels objectius marcats.

Eixos de treball

Eix 1. Acció pel clima

Per treballar aquest eix, el Fons Mallorquí ha establert els següents objectius i corresponents fites.

Per al 2024 el Fons vol articular un **espai d'intercanvi de bones pràctiques** entre entitats i personal tècnic al voltant de la gestió de l'aigua. Aquest espai vol ser un referent per a les entitats del Sud que treballen en aigua des de l'àmbit local, tant per reforçar els equips tècnics de les municipalitats com assessorar a nivell tècnic en els projectes d'aigua.

ODS 6: Aigua neta i sanejament

Fites:

6.1 Per a 2030, aconseguir l'accés universal i equitatiu a l'aigua potable, a un preu assequible per a totes les persones.

6.2 Per a 2030, assolir l'accés equitatiu a serveis de sanejament i higiene adequats per a totes les persones, i posar fi a la defecació a l'aire lliure, amb especial atenció a les necessitats de les dones i nenes, així com a les persones en situacions vulnerables.

6.b Donar suport i enfortir la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua i el sanejament.

ODS 15: Vida terrestre

Fites:

15.3 D'aquí al 2030, combatre la desertificació, restaurar les terres i els sòls degradats, incloses les terres afectades per la desertificació, la sequera i les inundacions, i esforçar-se per assolir un món sense degradació de la terra.

Eix 2. Mobilitat humana i diàleg intercultural

Per treballar aquest eix, el Fons Mallorquí ha establert els següents objectius i corresponents fites. Val a dir, que tots els projectes d'acció humanitària s'emmarcaran dins aquest eix.

ODS 10 Reducció de les desigualtats

Fites

10.7 Facilitar una migració i mobilitat ordenades, segures, regulars i responsables de les persones, també mitjançant l'aplicació de polítiques migratòries planificades i ben gestionades.

ODS 16 Pau justícia i institucions sòlides

Fites

Fita 16.1 Reduir considerablement totes les formes de violència i les taxes de mortalitat connexes a tot el món.

Eix 3. Igualtat de gènere

Per treballar aquest eix, el Fons Mallorquí ha establert els següents objectius i corresponents fites.

ODS 5: Igualtat de gènere

Fites:

5.2 Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, inclosos el tràfic i l'explotació sexual, així com altres tipus d'explotació.-

5.5 Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.

ODS 2: Fam i seguretat alimentària

Fites

2.3 Duplicar la productivitat agrícola i els ingressos dels productors/es d'aliments de petita escala, en particular les dones, els pobles indígenes, agricultors/es familiars, pastors/es i pescadors/es, entre altres coses mitjançant un accés segur i equitatiu a les terres, a altres recursos de producció i inputs, coneixements, serveis financers, mercats i oportunitats per a la generació de valor afegit i treball no agrícola.

En aquest eix destaquen les accions vinculades a la **Xarxa Les Elegides**. Dins de la xarxa de dones electes Les Elegides, el Fons Mallorquí organitzarà dues formacions per a les dones electes de Mallorca i els seus iguals del sud global sobre lideratge i comunicació.

A més es mantindrà activa la web amb informacions i projectes de dones electes d'arreu del món. Així es pretén signar acords de col·laboració amb dues associacions de dones electes:

- **Trobada de dones electes a Bolívia:** entre el mes d'abril i maig del 2024 està previst que una delegació de dones electes de Mallorca viatgi a Bolívia per fer un intercanvi d'aprenentatges amb dones electes d'ACOBOL (Asociación de Concejalas de Bolívia) en diferents temes. Temptativament, s'ha proposat violència contra les dones en política local i polítiques per millorar la salut de les dones.

- **Diagnòstic i reforçament institucional al Perú:** el Fons Mallorquí donarà suport a l'enfortiment d'una xarxa de dones electes al Perú, Red de Mujeres Electas del Valle del Jequetepeque. Durant el 2024 es pretén contribuir a la implementació d'un diagnòstic institucional dirigit a consolidar la xarxa.

- **Formacions:** es realitzaran 3 formacions dirigides a la consolidació de l'espai Les Elegides i a l'intercanvi d'experiències. Es duran a terme en línia i es convidaran expertes de municipis de Mallorca, de municipis del sud i de la resta de la península. Els temes proposats són els següents:

- Aproximació a la violència contra les dones a la política local i presentació d'iniciatives
- Racionalització de temps a l'exercici de la política municipal. Conceptes i mesures
- Urbanisme i gènere

Eix 4. Transformació social i comunitària

Per treballar aquest eix, el Fons Mallorquí ha establert els següents objectius i corresponents fites.

ODS 1: Fi de la pobresa

Fita:

1.4 Garantir que tots els homes i dones, en particular les persones pobres i vulnerables, tinguin els mateixos drets als recursos econòmics, així com accés als serveis bàsics, propietat i control de les terres i altres béns, herència, recursos naturals, noves tecnologies apropiades i serveis financers, incloses les microfinances.

En el marc d'aquesta fita el Fons vol iniciar un procés d'acompanyament i d'intercanvi entre dones productores i emprenedores de petites empreses o iniciatives econòmiques a l'àmbit de l'economia social. En una primera etapa i pel 2024 es reforçaran el lligams entre **dones emprenedores de l'àrea mediterrània i Mallorca** per tal d'establir sinèrgies i intercanviar experiències i bones pràctiques.

ODS 3: Salut i benestar

Fita:

3.8 Assolir la cobertura sanitària universal, en particular la protecció contra els riscos financers, l'accés a serveis de salut essencials de qualitat i l'accés a medicaments i vacunes segurs, eficaços, assequibles i de qualitat per a totes les persones.

ODS 4: Educació de qualitat

Fites:

4.3 Assegurar l'accés en condicions d'igualtat per a tots els homes i dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclòs l'ensenyament universitari.

4.a Construir i adequar instal·lacions escolars que responguin a les necessitats dels infants i les persones discapacitades, tinguin en compte les qüestions de gènere, i ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a totes les persones.

Tota l'estratègia d'Educació per a la Ciutadania Global del Fons Mallorquí s'emmarca dins aquest objectiu. Crear una estratègia d'Educació per a la Ciutadania Global dirigida als governs locals serà clau en aquesta nova etapa, ja que no podem continuar treballant als països del Sud, sense aplicar canvis als països del Nord. Amb aquest procés es vol aconseguir que els representants municipals assumeixin els discursos i posicionaments del Fons Mallorquí en favor dels drets humans, que siguin ambaixadors de la cooperació descentralitzada que es fa des de Mallorca a altres indrets de l'estat espanyols i/o espais europeus. També ens permetrà consolidar programes com ara el de cooperació tècnica.

Instrumentes per a la consecució dels objectius

Projectes municipalistes 2024

El Fons Mallorquí obre una convocatòria d'ajuts per al finançament de projectes de cooperació municipalista. Els projectes municipalistes desenvolupen diferents tipus d'intervencions al voltant dels quatre eixos temàtics identificats. El 2024 abasten els països següents: Bolívia, Burkina Faso, Etiòpia, Mali, Nicaragua, Níger, Perú i el Senegal.

Projectes àrea Mediterrània

Els projectes del programa de la Mediterrània se seleccionen a través d'una línia pròpia destinada a finançar iniciatives adreçades a països de la riba sud i oriental de la Mediterrània. Es tracta de projectes d'enfortiment de la governança, d'igualtat de gènere, així com de suport a accions humanitàries destinades a millorar la situació de les persones que es desplacen per l'àmbit de la Mediterrània a causa dels conflictes que es pateixen al Pròxim Orient a Àsia central i a l'Àfrica subsahariana. Per a 2024 es proposa treballar a Algèria (Sàhara Occidental), el Líban, Marroc, Palestina i Tunísia.

Projectes d'emergència i acció humanitària

El Fons Mallorquí obre una convocatòria anual per a projectes d'emergència, des de dia 1 de gener fins a l'exhauriment dels recursos del fons d'emergència, que representen un 10% dels ingressos ordinaris de l'entitat. Es poden presentar projectes de qualsevol país del Sud, encara que es prioritzen els de l'Àfrica subsahariana i els que treballen en l'atenció a persones desplaçades i/o refugiades.

Seguiment i avaluació de projectes

Al 2024 està previst fer el seguiment sobre terreny dels projectes de:

- l'entitat Tasnimakunda a Senegal dels darrers cinc anys.
- de les entitats Mosoj Causay, FAM i ACOBOL a Bolívia.
- de les emergències del terratrèmol del Marroc de 2023.

I per altra banda es pretén treure els TDR per a una avaluació externa sobre terreny dels projectes de Perú dels darrers deu anys, tant al municipi de La Arena com de Pueblo Nuevo.

Convocatòries Europees

- "Ventana Adelante": presentació a la convocatòria de la finestra Adelante de Cooperació Triangular Unió Europea-Amèrica Llatina i el Carib dirigida a associacions o aliances entre Europa i Amèrica Llatina i el Carib que responguin a la modalitat de Cooperació Triangular i que tinguin com a fi

últim l'assoliment de l'Agenda 2030 i un desenvolupament més inclusiu i sostenible.

- Interreg Next Med: l'instrument de la Unió per donar suport a la cooperació entre regions i països de l'àrea mediterrània i desenvolupar serveis conjunts i reforçar la solidaritat en bona governança, aigua i emprenedoria.
- Convocatòries de la Delegació Europea al Perú: Des del Fons s'està treballant a consolidar una aliança amb socis europeus, del Perú i del Mediterrani per poder presentar una proposta.
- *Networks of towns* (xarxes de municipis): aquesta convocatòria cerca oferir a les ciutats i municipis l'oportunitat de desenvolupar xarxes sostenibles i esbossar la seva visió a llarg termini per al futur de la integració europea.
- Erasmus K2: presentació del projecte LOCAL amb aliança amb ALDA (xarxa europea de municipis per la democràcia local). Aquest projecte està dirigit a fomentar a la cooperació entre organitzacions i institucions d'Europa. El projecte LOCAL es dirigeix a l'intercanvi de funcionaris locals a l'àmbit europeu en desenvolupament sostenible.

Convocatòria de microprojectes d'Educació per a la Ciutadania Global (ECG)

El Fons obre una convocatòria per a la presentació de microprojectes d'ECG. L'equip tècnic del Fons Mallorquí prepararà una proposta d'aprovació de quatre projectes (un per a cada eix definit). Arran d'aquesta aprovació es dissenyarà el catàleg d'activitats de sensibilització dirigit a les entitats sòcies del Fons que comptarà amb exposicions, tallers i altres iniciatives sorgides de la convocatòria així com amb els recursos propis que es detallen a continuació. La convocatòria vol fomentar aquelles iniciatives i projectes de reflexió, diàleg, debat, intercanvi d'idees que permetin detectar noves tendències amb formats i metodologies innovadores capaces de generar transformació social.

Accions pròpies del Fons en ECG

L'àrea d'ECG del Fons Mallorquí impulsa anualment la integració dels diferents àmbits socials del municipi (ajuntament, entitats i centres escolars) en activitats que permetin donar a conèixer la tasca de cooperació que es duu a terme amb l'aportació anual dels ajuntaments al Fons.

L'objectiu és incrementar l'impacte de les intervencions i adaptar-les a la realitat de cada municipi. Per això, a més del catàleg de recursos procedents de la convocatòria de microprojectes, el Fons disposa de diverses activitats pròpies.

- **Bibliofons:** el Bilbiofons està destinat a biblioteques municipals, biblioteques dels centres educatius o d'altres entitats, i consisteix en la cessió temporal d'una selecció de llibres sobre cooperació, drets

- humans... adreçats a públic infantil, juvenil i adult, mitjançant una biblioteca mòbil construïda per aquest efecte.
- **Lligant pobles:** és un programa que fomenta les relacions entre els municipis de Mallorca i els de Nicaragua on hi ha signats agermanaments. Contempla un projecte de beques per a infants i joves de Nicaragua i vol promoure la participació ciutadana a través de les comissions d'agermanament i donar a conèixer la situació de l'educació i la infància a Nicaragua.
 - **Compromesos amb l'Agenda 2030:** es tracta d'un programa lligat a la difusió dels Objectius de desenvolupament sostenible (ODS), que inclou campanyes de difusió dels ODS a les xarxes socials i altres activitats complementàries com formacions, l'exposició homònima o la realització de diverses taules d'expertesa.
 - **Dies europeus de solidaritat local:** campanya anual de dues setmanes durant el mes de novembre per promoure el compromís amb la solidaritat global i el desenvolupament sostenible, així com el suport als valors europeus de democràcia, diversitat i solidaritat. Durant el 2024 estarà dedicat al valor de la cooperació tècnica entre municipis.
 - **Lligant persones:** programa per establir lligams entre persones particulars o associacions de Mallorca amb homòlegs d'altres indrets implicant-se en accions dels projectes de cooperació que el Fons finança.
 - **Exposicions:** el Fons ofereix als ajuntaments un grapat d'exposicions i taller que estan a la seva disposició i es poden consultar i sol·licitar a través del web. Constantment s'està actualitzant l'oferta i pel 2024 està prevista la renovació de l'exposició de ODS i l'elaboració d'una nova exposició sobre Palestina, donat que l'anterior ha quedat obsoleta.

Impuls de la comunicació institucional

El pla de comunicació anual estarà en consonància amb la missió, la visió i els valors de l'entitat, determinats al Pla Estratègic. En la comunicació institucional del Fons Mallorquí es tindrà en compte la promoció de l'entitat com un espai de consens. Per això, tota comunicació s'emmarcarà en la defensa dels Drets Humans Universals amb l'objectiu d'anar a favor d'una cultura de pau.

Com a agents de canvi, volem contribuir a crear una societat més cohesionada i fomentar-hi la convivència i entesa entre diferents cultures. Per això, des d'un enfocament de comunicació transformadora, en relació amb la transmissió dels continguts i temàtiques abordats en els diferents espais d'intercanvi, així com en les peces de difusió i informació que es produeixi, s'atendrà al tractament igualitari i diferenciat de col·lectius, comunitats o països en situació de desavantatge o vulnerabilitat social o econòmica.

Els preceptes de l'Agenda 2030 seran claus per desenvolupar aquesta estratègia. Per això la comunicació del Fons Mallorquí es dirigirà a una ciutadania global i tindrà sempre present el llenguatge inclusiu. D'aquesta manera, tots els missatges que es derivin d'aquest pla de comunicació tendran

present l'equilibri de gènere i el reflex de la diversitat, en totes les seves manifestacions, present en totes les comunitats.

Al llarg de 2024 es té previst implementar noves eines de comunicació per tal de refermar la comunicació entre el Fons i les seves entitats sòcies amb l'objectiu de tenir un major impacte en la ciutadania.

Es reforçarà el lema "**Toca Fons!**" com a distintiu del Fons Mallorquí amb els següents objectius:

- Involucrar els socis del Fons Mallorquí a participar en les activitats organitzades per l'entitat.
- Conscienciar les autoritats locals i la societat civil sobre la importància de la cooperació per al desenvolupament, especialment sobre la cooperació municipalista.
- Fer visible el compromís dels governs locals, organitzacions de la societat civil i ciutadania amb el Fons Mallorquí de Cooperació i la seva tasca.
- Sensibilitzar sobre la contribució activa que realitzen els governs locals en la superació dels reptes globals a través de la feina del Fons.

Incidència i aliances

Aliances internacionals

CGLU (Ciutats i Governos Locals Units)

CGLU, com a xarxa global de ciutats i governs locals, regionals i metropolitans i les seves associacions està compromesa a representar, defensar i amplificar les veus dels governs locals i regionals per no deixar ningú ni enlloc enrere. CGLU té un lloc de consulta dins de l'Assemblea de les Nacions Unides. El president del Fons Mallorquí va ser elegit conseller polític del CGLU el 2023, al Consell polític sobre oportunitats per a totes i tots: redefinir les finances i economies per la igualtat. Durant el 2024, el Fons seguirà els esdeveniments, compromisos, recomanacions i aportarà les experiències dels municipis de Mallorca i del Sud pel desenvolupament sostenible.

Aliances europees

ALDA (Associació europea per la democràcia local).

El Fons continuarà sent soci d'ALDA. Està previst participar en l'Assemblea que tindrà lloc durant el mes de maig del 2024 a Barcelona i es farà un

reconeixement públic a la tasca del Fons donant suport als municipis ucraïnesos durant el conflicte.

Platforma

Amb motiu de l'inici del SGA 4 (Acord especial 4 amb la CE), durant el 2024 el Fons Mallorquí continuarà la seva feina dins de la xarxa Plataforma en l'àmbit de:

Incidència política:

- Diàleg amb les delegacions europees al Perú, i Bolívia per defensar el paper de la cooperació local en el marc de les iniciatives *Team Europe*.
- Participació en grups de treball sobre l'Agenda 2030 on es presenten i es debaten accions innovadores per accelerar l'assoliment dels ODS en l'àmbit europeu.
- Grups de debat i intercanvi d'experiències i sobre la importància a escala europea de l'educació per a la ciutadania global, com a eina impulsada pels governs locals especialment dins dels dies Europeus de Solidaritat Local per millorar la solidaritat, la participació i la responsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament sostenible.

MSG DEAR. Grup de consulta multi actor de la Comissió Europea

Durant el 2024 el Fons Mallorquí continuarà amb la seva feina dins del grup de consulta de la Comissió Europea sobre educació per al desenvolupament i sensibilització o educació per a la ciutadania global per defensar les accions dels governs locals en educació per la ciutadania global.

Aliances estatals

Confederació de Fons de Cooperació

Al 2024 s'han d'elegir els nous càrrecs del Consell Federal, la reunió de l'Assemblea està prevista pel 6 de març a Barcelona.

També cal esmentar l'organització del 3r Encuentro de Municipios para la Cooperación que aquest any recau sobre el Fons Valencià i que compte amb el finançament de l'AECID i la DEGPODES.

Per altra banda, des de la Confederació i a partir del conveni que es signarà amb l'AECID es preveu que el Fons rebi finançament per a un projecte d'aigua potable al municipi de Telpaneca (Nicaragua).

Red Agenda 2030 de la FEMP (Federación Española de Municipios y Provincias)

El Fons Mallorquí és soci observador de la Red Agenda 2030 per tal de mantenir-se al dia en les accions que es duen a terme a l'àmbit local en els ODS.

REFAL (Red Española de la Fundació Anna Lindh)

El Fons Mallorquí forma part del Comitè Executiu d'aquesta xarxa que fomenta l'intercanvi de tècnics i impuls de projectes de sensibilització a l'àmbit de l'educació per a la ciutadania global i de la cooperació a l'àrea mediterrània. Anualment es participa en l'assemblea de socis i periòdicament a les reunions

del Comitè Executiu. Enguany es volen impulsar els intercanvis de bones pràctiques amb altres membres de la REFAL.

Accions d'incidència

Impuls a la cooperació tècnica

- Formació per a tècnics d'ajuntaments i del Consell sobre el valor d'aquest tipus de cooperació i es desenvoluparà un itinerari formatiu i d'acompanyament d'aquesta formació. El programa d'acompanyament estarà basat en la metodologia de mentories, objectius fixats...
- Convocatòria de quatre places per a tècnics municipals per fer una estada d'assessorament tècnic a projectes i/o entitats locals de municipis del Sud on el Fons treballa i segons els perfils sol·licitats.

Espais de concertació

- **Comissió d'Enllaç pel Sàhara:** en aquesta comissió coordinada per l'Intergrup parlamentari hi participen els tres fons de cooperació de les Illes, la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, les associacions que treballen amb el poble sahrauí i la Delegació Saharauí.
- **Taula per Palestina:** durant el 2024 el Fons Mallorquí continuarà participant de les reunions periòdiques d'aquest espai conformat per totes les entitats de Mallorca que treballen a Palestina. Està previst la realització conjunta d'activitats de sensibilització.

Formacions i recursos sobre Agenda 2030

Els Fons Mallorquí oferirà el seu catàleg de cursos per aquelles entitats que ho sol·licitin. Les formacions disponibles pel 2024 són:

- L'Agenda 2030 com eina de transformació social: passos per localitzar l'Agenda.
- Els ODS a la planificació local.
- ODS 5: com mesurar i adaptar l'ODS 5 a la nostra realitat.
- Les biblioteques i l'Agenda 2030.
- Fons Europeus: Sobre el marc financer plurianual i el paquet *Next Generation*. Durant el curs s'explicarà quines línies i temàtiques pressupostàries comprèn cada paquet així com principals convocatòries i parts claus a considerar a l'hora de presentar una convocatòria.

Igualment, s'ofereix assessorament tècnic per a la incorporació de l'Agenda 2030 i els ODS a les polítiques públiques locals, dirigit a ajuntaments. Les assessories disponibles són:

- Elaboració d'un diagnòstic de les polítiques i estratègies locals que posi en relleu la contribució de l'ens local a l'assoliment dels ODS.

- Localització dels ODS i alineaments dels Plans Estratègics amb els ODS
- Elaboració d'un Pla d'implementació de l'Agenda 2030.
- Disseny del mecanisme de seguiment i avaluació del grau d'alineament amb l'Agenda 2030.
- Elaboració d'informes voluntaris sobre els avanços de l'Agenda al meu municipi.

Per altra banda, mensualment s'oferiran formacions sobre ODS i Agenda 2024 dirigides a un públic general. Les formacions previstes són:

- Indicadors d'aigua i models de gestió d'aigua.
- Aproximació a la violència contra les dones a la política local i presentació d'iniciatives.
- Principis de bona governança en les administracions locals.
- Racionalització de temps a l'exercici de la política municipal. Conceptes i mesures.
- Urbanisme i gènere.
- Intercanvi d'experiències sobre economia social.
- Formulació d'indicador de cooperació.
- Formulació d'indicadors de sensibilització.
- Acció territorial sobre migració humana.
- Principis de governança resiliència.
- Estratègies i accions per a una governança resiliència.
- Itinerari de formació per un cooperant tècnic municipal.

Accions de millora

Transformació digital i cultura de dades

L'any 2024 el Fons Mallorquí treballarà en la millora i consolidació de la seva eina de gestió de dades, integrant-la amb la gestió i enviament de continguts. A més a més, s'acabarà la implantació de la seu electrònica (seuelectronica.fonsmallorqui.org) amb l'objectiu de què totes les comunicacions administratives es realitzin a través de la seu.

Amb l'objectiu de millorar els seus processos interns l'equip del Fons treballarà:

- La millora de la gestió documental i la sistematització del coneixement.
- La qualitat de les seves dades.
- La creació de quadres de comandament pel seguiment i la presa de decisió.

Formacions de l'equip

Per al 2024 es preveu donar continuat a la formació sobre Enfocament de Marc Lògic iniciada l'any passat amb una formació específica sobre indicadors.

Per enfortir el rendiment i les habilitats de l'equip, durant tot l'any es comptarà amb l'acompanyament de una persona facilitadora que, a través de sessions grupals, ajudarà l'equip tècnic a establir objectius compartits i consensuats en un clima de cures i confiança.

Seguiment al Pla estratègic 2024-2028

Es farà un seguiment semestral del pla estratègic amb sessions d'equip orientades al monitoreig dels indicadors associats a cada objectiu estratègic per avaluar el seu assoliment i posar en marxa noves iniciatives si es consideres necessari.